

KLIO POLSKA

Studia i Materiały z Dziejów
Historiografii Polskiej

X

Instytut Historii PAN

Warszawa 2018

REDAKCJA

Andrzej Wierzbicki (redaktor naczelny, IH PAN), Zbigniew Romek (zastępca redaktora naczelnego, IH PAN), Marcin Wolniewicz (sekretarz redakcji, IH PAN), Katarzyna Błachowska (IH UW), Adam Kożuchowski (IH PAN), Tomasz Ochowski (WZ UW), Rafał Stobiecki (IH UŁ), Anna Zalewska (UMCS)

RADA NAUKOWA

Leonid Gorizontow (Rosyjska Akademia Nauk, Moskwa, Rosja), Hans Henning Hahn (Uniwersytet Carl von Ossietzky, Oldenburg, Niemcy), Hassan Ali Jamsheer (prof. em., UŁ, Polska), Maciej Janowski (IH PAN, Polska), Iryna Kolesnyk (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy, Kijów, Ukraina), Satoshi Koyama (Uniwersytet w Kyoto, Graduate School of Letters, Department of History, Graduate School of Letters Division of History, Japonia), Sławomir Magala (Uniwersytet Erazma w Rotterdamie, Holandia), Jerzy Maternicki (prof. em., UR, Polska), Borys Nosow (Rosyjska Akademia Nauk, Moskwa, Rosja), Jan Pomorski (UMCS, Polska), Milada Poliřenska (Anglo-American University of Prague, Czechy), Jun Yoshioka (East European Studies, Department of International and Cultural Studies, Tokio, Japonia), Krzysztof Zamorski (UJ, Polska), Leonid Zaszkilniak (Uniwersytet Lwowski, Ukraina), Janusz Źarnowski (prof. em., IH PAN, Polska)

RECENZENCI TOMU X

Jacek Banaszekiewicz, Piotr Biliński, Katarzyna Chmielewska, Małgorzata Dąbrowska, Violetta Margaret Julkowska, Jolanta Kolbuszewska, Lidia Korczak, Barbara Kowalska, Alicja Kulecka, Dorota Malczewska-Pawelec, Joanna Pisulińska, Andrzej Pleszczyński, Tadeusz Paweł Rutkowski, Marek Sioma, Paweł Sierżęga, Anton Soldatov, Dariusz Śnieżko, Mariusz Wołos, Anna Wolff-Powęska, Paweł Źmudzki

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. (48 22) 831 02 61, fax (48 22) 831 36 42
e-mail: kliopolska@ihpan.edu.pl
<http://www.kliopolska-ihpan.edu.pl>

Redaktor językowy
Małgorzata Lewandowska – język polski

Redakcja i korekta
Jolanta Rudzińska – język polski
Agnieszka Pospiszil – język rosyjski

Tłumaczenie streszczeń
Grażyna Waluga

Czasopismo recenzowane
Wersja elektroniczna jest wersją referencyjną czasopisma
Tomy w formacie pdf znajdują się na stronie internetowej: www.kliopolska-ihpan.edu.pl

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
e-ISSN 2450-8381
p-ISSN 2450-8373

Warszawa 2018

Spis treści

PAŃSTWO POLSKIE, JEGO NARODZINY I WSKRZESZENIE

Wstęp redakcyjny 9

ARTYKUŁY

Adam Koźuchowski, Jerzy Jedlicki jako historyk XIX stulecia (Jerzy Jedlicki as a historian of the nineteenth century) 11

Marek Cetwiński, Gall, Kosmas, Nestor: ustanawianie tradycji o początkach państwa i jego chrystianizacji (Gall, Cosmas, Nestor: Establishing a tradition of the state's beginnings and its Christianisation) 35

Marek Parchem, Biblijne podłoże motywu ślepoty i odzyskania wzroku przez Mieszka jako metafory chrztu księcia i Polski w *Kronice* Anonima zwanego Gallem (The Scriptural background of the motif of blindness and regaining of sight by Duke Mieszko as the metaphor of baptism of the duke and Poland in the *Chronicle* by Anonymus called Gallus) 47

Jarosław Nikodem, „Przełomy, odrodzenia i upadki” w Długoszowej wizji dziejów ojczystych (“Breakthroughs, revivals, and collapses” in Długosz’s vision of national history) 71

Norbert Morawiec, „Katedra” i „kazalnica”: poszukiwanie antropologicznego wymiaru pesymizmu krakowskiej szkoły historycznej (na przykładzie Waleriana Kalinki) (A “Cathedral” and “pulpit”: in the search for anthropological dimension of pessimism of the Cracow School of History – on the example of Walerian Kalinka) 95

Тадеуш Т. Кручковский, Взгляды Н. И. Кареева на проблематику разделов Речи Посполитой в оценке польской историографии (Polish historiography on Nikolai I. Kareev’s interpretation of the Commonwealth’s partitions) 117

- Marek Kornat, Odrodzenie idei Polski jako „przedmurza” cywilizacji Zachodu w II Rzeczypospolitej. Opinie własne i cudzoziemskie (A revival of the idea of Poland as the *bulwark* of Western civilisation in the Second Polish Republic. National and foreign opinions) 147
- Włodzimierz Borodziej, Maciej Górny, Piotr Tadeusz Kwiatkowski, Znaki niepodległości. Święto 11 Listopada w Polsce i jego odpowiedniki w międzywojennej Europie Środkowo-Wschodniej (Signs of independence. 11 November Day in Poland and its counterparts in interwar Central Eastern Europe) 171

MATERIAŁY

- Piotr Biliński, Paweł Sierzęga, Korespondencja Feliksa Konecznego z Teofilem Emilem Modelskim w latach 1927–1931 201

RECENZJE

- Instytut Literacki w Paryżu – przewodnik historiograficzny. *W poszukiwaniu innej historii. Antologia tekstów opublikowanych na łamach periodyków Instytutu Literackiego w Paryżu*, red. Rafał Stobiecki, Sławomir M. Nowinowski, współpr. Anna Brzezińska, Milena Przybysz, Łódź–Paryż 2015 (Piotr Witek) 233
- Władysław Konopczyński, *Dziennik 1918–1921*, cz. 1–2, wstęp Piotr Biliński, oprac. Piotr Biliński, Paweł Plichta, Warszawa–Kraków 2016 (Andrzej Wierzbicki) ... 237

PAŃSTWO POLSKIE,
JEGO NARODZINY
I WSKRZESZENIE